

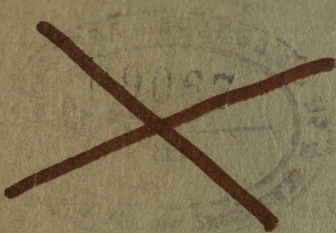
09067 09067

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

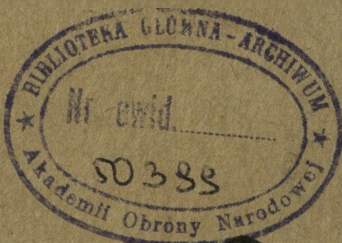
Egz. Nr 1

Pplk dr inż. Stanisław JĘDRUSZCZAK

**WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI DYWIZJI
(DZ, DPanc) W OBRONIE**

Materiały do repetycji

50399

WARSZAWA

1987

09067

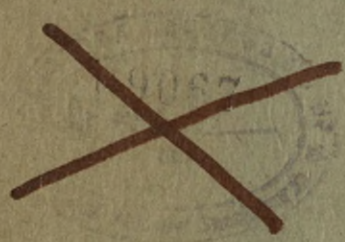
09067

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI**

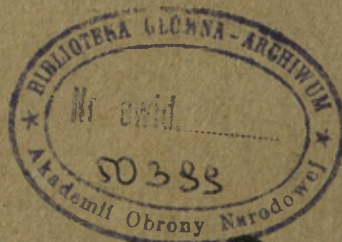

Egz. Nr1

Ppłk dr inż. Stanisław JĘDRUSZCZAK

**WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI DYWIZJI
(DZ, DPanc) W OBRONIE
Materiały do repetycji**

50399

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 56 ust. 2
(Dz.U. RP Nr 11 poz. 95)
podpis

~~_____~~
~~_____~~
Egz.nr 1.

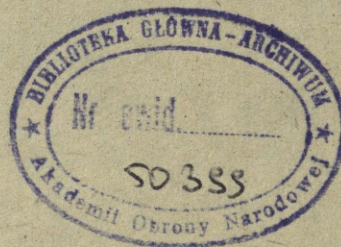
Prot. 706/97.07.07 *dmw*

Ppłk dr inż. Stanisław JĘDRUSZCZAK

WŁASCIWOŚCI ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI DWIZJI
/DZ, DPanc/ W OBRONIE

Materiały do repetycji

WARSZAWA

1987 r.

SPIS TRESCI

str.

1. Właściwości organizacji systemu dowodzenia dywizji DZ, DPanc/ w obronie	3
2. Właściwości organizacji łączności dywizji /DZ, DPanc/ w obronie organizowanej w styczności z nieprzyjacielem..	14
3. Właściwości organizacji łączności dywizji /DZ, DPanc/ w obronie bez styczności z nieprzyjacielem	17
4. Organizacja łączności dywizji /DZ, DPanc/ w obronie	20

BIBLIOGRAFIA

ZAAŁĄCZNIKI:

1. Schemat łączności radiowej DZ w obronie.
2. Organizacja łączności radioliniowej i przewodowej DZ
w obronie /przykład 1/.
3. Organizacja łączności radioliniowej i przewodowej DZ
w obronie /przykład 2/.

1. WŁASCIWOSCI ORGANIZACJI SYSTEMU DOWODZENIA DYWIZJI /DZ, DPanc/ W OBRONIE

Dywizja zmechanizowana lub pancerna może przechodzić do obrony na początku wojny lub w toku jej trwania, w warunkach zagrożenia lub stosowania broni masowego rażenia, w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem lub bez styczności z nim. Może ona organizować obronę zawczasu lub doraźnie w czasie prowadzenia innych działań.

Dywizja zmechanizowana może działać w pasie przesłaniania lub na głównej rubieży obrony, wchodząc w skład pierwszego rzutu lub stanowić integralną część sił drugiego rzutu, względnie odvodu ogólnowojskowego armii. Może ona znajdować się również w bezpośrednim podporządkowaniu dowódcy frontu /np. w odwodzie/. Dywizja może również prowadzić działania w oderwaniu od sił głównych armii /frontu/, organizując samodzielną obronę określonego obszaru, jak na przykład wyspy przybrzeżnej lub wybrzeża morskiego. Może ona bronić się na głównym lub innym /drugorzędnym/ kierunku obrony armii /frontu/.

W toku działań obronnych miejsce dywizji w ugrupowaniu operacyjnym armii, a więc i jej rola w operacji obronnej, może się zmieniać. Na przykład dywizja drugiego rzutu, po wykonaniu przeciwuderzenia - może się znaleźć w pierwszym rzucie i na odwrót - dywizja pierwszego rzutu, po uzyskaniu przez armię powodzenia w przeciwuderzeniu - może przejść do drugiego rzutu lub odvodu ogólnowojskowego.

Organizowanie obrony zawczasu bez styczności z nieprzyjacielem stwarza dogodne warunki odpowiedniej rozbudowy inżynieryjnej terenu i zapór inżynieryjnych oraz przygotowania systemu ognia. Istnieją również sprzyjające warunki rozwinięcia stanowisk dowodzenia, gdyż

można zawczasu podzielić i rozmieścić dowództwo i sztab dywizji na poszczególne stanowiska dowodzenia oraz odpowiednio przygotować i rozwinąć środki dowodzenia i łączności. Przejście dywizji do obrony organizowanej bez styczności z nieprzyjacielem następować będzie najczęściej z rejonu ześrodkowania lub bezpośrednio z marszu.

Doraźnie organizowana obrona charakteryzuje się najoczęściej brakiem dostatecznego czasu na przygotowanie systemu ognia, fortyfikacyjnej rozbudowy terenu i przyjęcia odpowiedniego ugrupowania bojowego.

Doświadczenia ćwiczeń wykazują, że w większości wypadków dywizja przechodzi do obrony w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem. Spowodowane jest to głównie dużą manewrowością wojsk na polu walki, zwłaszcza podczas masowego użycia broni jądrowej. Przechodzenie dywizji do obrony w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem zmusza do pośpiesznego wykonywania wielu różnorodnych czynności organizacyjno-obronnych.

Najbardziej skomplikowane warunki organizacji obrony wystąpią podczas przechodzenia do niej z natarcia, kiedy dywizja znajduje się w ugrupowaniu zaczepnym oraz istnieje konieczność natychmiastowego odpierania uderzeń nieprzyjaciela i poszerzania pasa działania.

W celu dowodzenia wojskami dywizji w obronie organizuje się system dowodzenia, który obejmuje organa dowodzenia, stanowiska dowodzenia i system łączności. Organa dowodzenia oraz polowe węzły systemu łączności rozmieszczane są na stanowiskach dowodzenia.

W działaniach obronnych dywizji /DZ, DPanc/ organizuje się trzy stale działające stanowiska dowodzenia: stanowisko dowodzenia /SD/, wysunięte stanowisko dowodzenia /WSD/ i tyłowe stanowisko dowodzenia /TSD/ oraz działający doraźnie powietrzny punkt dowo-

dzenia /PPD/ wydzielany okresowo ze składu stanowiska dowodzenia dywizji. Każde z tych stanowisk dowodzenia posiada określone przeznaczenie, jednak we współczesnych działaniach bojowych wymagane jest zapewnienie wzajemnej zamiany funkcji poszczególnych stanowisk dowodzenia, aby w wypadku zniszczenia jednego z nich jego funkcję mogło przejąć inne stanowisko dowodzenia. W obronie dla każdego stanowiska dowodzenia wybiera się dwa rejony rozmieszczenia: zasadniczy i zapasowy.

Stanowisko dowodzenia dywizji jest stanowiskiem głównym w systemie dowodzenia dywizji ponieważ na nim rozmieszcza się zasadnicza część organów dowodzenia /dowództwo, sztab i szefowie rodzajów wojsk/ i środków łączności oraz z niego dowodzi się oddziałami w czasie przygotowania i prowadzenia walki. Na stanowisku dowodzenia skupiają się wszystkie kierunki informacyjne w systemie dowodzenia od i do przełożonego, podwładnych oraz jednostek współdziałających i wspierających.

Stanowisko dowodzenia dywizji rozmieszcza się w głębi obrony, w rejonie trudno dostępnym dla czołgów, zwykle z boku przewidywanego kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela, w odległości 8-10 km od przedniego skraju. Skład osobowy SD dywizji w obronie zasadniczo nie różni się od składu SD w innych rodzajach działań bojowych.

Stanowisko dowodzenia dywizji składa się z grupy dowodzenia bojowego, węzła łączności i grupy zabezpieczenia. W grupie dowodzenia bojowego zazwyczaj pracują: dowódca dywizji, szef sztabu z podległymi mu wydziałami /operacyjnym, rozpoznawczym i łączności/, zastępca dowódcy do spraw politycznych z częścią wydziału politycznego, szefowie rodzajów wojsk z niezbędnymi oficerami /szef artylerii, szef obrony przeciwlotniczej, szef saperów i szef zabezpieczenia chemicznego/, grupa dowodzenia bojowego lotnictwem,

kancelaria sztabu, szef wydziału WSW z częścią wydziału, przedstawiciele służb kwatermistrzowskich i technicznych oraz przedstawiciele wojsk współdziałających i wspierających. Na węzle łączności znajdują się siły i środki batalionu łączności, baterii dowodzenia szefa artylerii i kompanii dowodzenia szefa OPL. W grupie zabezpieczenia znajduje się wydział administracyjno-gospodarczy, kompania ochrony i regulacji ruchu oraz posterunek obserwacji skażeń.

Do zasadniczych obowiązków zespołu stanowiącego obsadę stanowiska dowodzenia należy:

- zbieranie i opracowywanie informacji o działaniu wojsk własnych i nieprzyjaciela oraz przedstawienie ich dowódcy dywizji;
- opracowanie decyzji dowódcy i zadań bojowych oraz wytycznych do współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych;
- przekazywanie zadań i wytycznych dowódcy wykonawcom;
- kontrola wykonywanych zadań;
- zapewnienie ciągłości funkcjonowania systemu dowodzenia i łączności;
- organizacja i kierowanie odtwarzaniem gotowości bojowej wojsk;
- kierowanie przemieszczaniem poszczególnych stanowisk dowodzenia dywizji.

Wysunięte stanowisko dowodzenia dywizji w obronie organizowane jest w celu zwiększenia operatywności i ciągłości dowodzenia oraz bezpośredniego oddziaływania na przebieg walki oddziałów wykonujących w danym okresie główne zadania. Wysunięte stanowisko dowodzenia dywizji rozmieszcza się w ugrupowaniu bojowym pierwszego rzutu w miejscach dogodnych do obserwacji przewidywanych kierunków natarcia nieprzyjaciela. W określonych sytuacjach na polu walki wysunięte stanowisko dowodzenia może być rozmieszczone w głębi

obrony na przewidywanym kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela. Jeżeli dywizja przechodzi do obrony w styczności z nieprzyjacielem np. z natarcia, wówczas w początkowym okresie obrony wysunięte stanowisko dowodzenia pozostanie w pierwszym rzucie ugrupowania bojowego, natomiast w późniejszym okresie obrony może być przemieszczone do tyłu, pełniąc rolę "zapasowego stanowiska dowodzenia". Jeżeli dywizja przechodzi do obrony bez styczności z nieprzyjacielem, to przy organizowaniu pasa przesłaniania wysunięte stanowisko dowodzenia może być rozwijane z przodu w ugrupowaniu bojowym pierwszego rzutu, natomiast w przypadku nie organizowania pasa przesłaniania wysunięte stanowisko dowodzenia może być od razu rozwijane w głębi obrony dywizji.

Wysunięte stanowisko dowodzenia dywizji składa się z grupy dowodzenia bojowego, węzła łączności i grupy zabezpieczenia. Skład wysuniętego stanowiska dowodzenia nie jest stały i może być każdorazowo określany przez dowódcę dywizji w zależności od sytuacji pola walki. Zazwyczaj w grupie dowodzenia bojowego WSD dywizji w obronie znajdują się: zastępca dowódcy dywizji do spraw liniowych, dwóch oficerów wydziału operacyjnego, oficer wydziału rozpoznawczego, oficer wydziału łączności, dwóch oficerów wydziału politycznego, po jednym oficerze z poszczególnych rodzajów wojsk oraz przedstawiciele tyłowego stanowiska dowodzenia. Na węźle łączności i w grupie zabezpieczenia WSD znajdują się siły i środki łączności, ochrony i obsługi.

W określonych sytuacjach pola walki na wysunięte stanowisko dowodzenia może się udać dowódca dywizji z szefem wydziału operacyjnego, szefem wydziału rozpoznawczego i niektórymi szefami rodzajów wojsk. W tym przypadku WSD odgrywać będzie większą rolę w systemie dowodzenia dywizji.

Do zasadniczych obowiązków składu osobowego wysuniętego stanowiska dowodzenia należy:

- stała znajomość sytuacji w pasie działania dywizji i sąsiadów oraz aktualnie wykonywanych przez wojska zadań bojowych;
- bieżąca znajomość powziętych przez dowódcę dywizji decyzji oraz sposobu użycia rodzajów wojsk i zabezpieczenia działań bojowych;
- utrzymanie ciągłej łączności ze stanowiskiem dowodzenia i tyłowym stanowiskiem dowodzenia dywizji oraz stanowiskami dowodzenia podległych oddziałów;
- ciągła gotowość do nawiązania i utrzymania łączności dowodzenia ze wszystkimi elementami ugrupowania bojowego dywizji w celu przejęcia obowiązków stanowiska dowodzenia.

Tyłowe stanowisko dowodzenia dywizji przeznaczone jest do dowodzenia oddziałami zabezpieczenia technicznego i tyłowego oraz kierowania procesami technicznego i tyłowego zabezpieczenia wojsk. Rozwija się je w rejonie tyłów dywizji w odległości do 30 km od przedniego skraju.

Tyłowe stanowisko dowodzenia dywizji składa się z grupy dowodzenia, węzła łączności i grupy zabezpieczenia. W grupie dowodzenia TSD znajdują się: kwatermistrz ze służbami tyłowymi /służba zdrowia, służba żywnościowa, służba mundurowa, służba MPS, wydział finansowo-bankowy/, kancelaria, szef służb technicznych ze służbami technicznymi /służba czołgowo-samochodowa, służba uzbrojenia i elektroniki/, wydział kadr, prokuratura dywizji, wojskowy sąd dywizyjny oraz oficerowie wydziału politycznego i wydziału WSW nie wchodzący w skład SD i WSD dywizji. Na węźle łączności i w grupie zabezpieczenia TSD znajdują się siły i środki łączności, ochrony i obsługi.

Do głównych obowiązków składu osobowego tyłowego stanowiska dowodzenia należy:

- zbieranie i opracowywanie danych o aktualnym stanie zabezpieczenia tyłowego wojsk dywizji oraz przekazywanie na tej podstawie propozycji dotyczących dowodzenia tyłami kwatermistrzowi i szefowi służb technicznych dywizji;

- przekazywanie zadań oddziałom tyłowym i kierowanie ich pracą, rozmieszczeniem i przesunięciem;

- informowanie obsady SD o stanie zaopatrzenia i dowozu do wojsk środków materiałowych.

Powietrzny punkt dowodzenia jest przeznaczony głównie do doraźnego i bezpośredniego kierowania walką określonego zgrupowania bojowego dywizji, zwłaszcza w gwałtownie zmieniających się sytuacjach na polu walki. W obronie dywizji powietrzny punkt dowodzenia wykorzystywany może być w czasie wykonywania kontrataków lub odpierania ataków nieprzyjaciela, kierowania pododdziałami biorącymi udział w likwidacji skutków uderzeń jądrowych, kierowania ewakuacją stanu osobowego i techniki bojowej z rejonów skażonych oraz do szybkiego przemieszczania grupy operacyjnej z możliwością dowodzenia w czasie lotu. W powietrznym punkcie dowodzenia dywizji, oprócz pilota może pracować trzech oficerów dowództwa i sztabu.

Rozmieszczenie i urządzenie stanowisk dowodzenia dywizji powinno zapewniać:

- trwałą łączność z wojskami podległymi i współdziałającymi, sztabem nadrzędnym, sąsiadami i wewnątrz stanowiska dowodzenia oraz dogodne warunki pracy i odpoczynku;

- maskowanie i obronę ludzi i środków dowodzenia przed bronią masowego rażenia oraz napadem rozpoznawczych i dywersyjnych grup nieprzyjaciela.

Stanowiska dowodzenia należy rozwijać z dala od wyróżniających się obiektów, z uwzględnieniem ochronnych właściwości terenu i w takiej odległości jedno od drugiego, aby wykluczyć jednoczesne ich porażenie jednym ładunkiem jądrowym średniej mocy. Stanowiska dowodzenia rozbudowuje się pod względem inżynieryjnym i dokładnie maskuje. Rejon i czas rozwijania stanowisk dowodzenia dywizji /SD, WSD/ wyznacza dowódca lub szef sztabu dywizji, a w niektórych wypadkach sztab armii. Rejon rozmieszczenia tyłowego stanowiska dowodzenia dywizji i zakres prac związanych z jego rozbudową określa kwatermistrz dywizji.

Sprzyjające warunki rozmieszczenia stanowisk dowodzenia istnieją w obronie organizowanej bez styczności z nieprzyjacielem gdyż przygotowanie rejonów i rozwijanie stanowisk dowodzenia można wykonywać zawczasu. Przejście dywizji do obrony organizowanej bez styczności z nieprzyjacielem następować będzie najczęściej z rejonu ześrodkowania. Planowanie i organizowanie obrony odbywać się będzie wówczas na stanowisku dowodzenia rozwiniętym w rejonie ześrodkowania. Równoległe z rozpoznaniem i zajmowaniem rejonów obrony przez elementy ugrupowania bojowego dywizji rozpoznaje się rejon rozmieszczenia stanowisk dowodzenia dywizji tzn. WSD, SD i TSD. Jeżeli warunki na to pozwalają, należy najpierw dokonać inżynieryjnej rozbudowy rejonów i dopiero kierować do nich obsady i środki techniczne stanowisk dowodzenia.

W czasie organizowania obrony w styczności z nieprzyjacielem np. podczas przejścia dywizji z natarcia do obrony, istnieją trudniejsze warunki pracy organów dowodzenia, gdyż trzeba dowodzić oddziałami w natarciu a jednocześnie przystosować system dowodzenia do potrzeb obrony. Polegać to będzie głównie na: wyborze nowych rejonów rozmieszczenia i przemieszczenia do nich SD i TSD dywizji,

przemieszczeniu w nowy rejon WSD przy jednoczesnym zwiększeniu jego stanu osobowego i uzupełnieniu środkami łączności, rozbudowie systemu łączności głównie w oparciu o środki przewodowe i radioliniowe oraz zorganizowaniu pracy na stanowiskach dowodzenia stosownie do wymagań realizacji nowego zadania bojowego.

W warunkach dysponowania odpowiednim czasem najkorzystniej jest realizować dowodzenie nacierającymi oddziałami z wysuniętego stanowiska dowodzenia, natomiast na stanowisku dowodzenia rozpocząć planowanie i organizację obrony przy równoczesnym wysłaniu grupy rekonesansowej z drugim rzutem środków radioliniowo-przewodowych w nowy rejon stanowiska dowodzenia. Po rozpoznaniu nowego rejonu rozwija się w nim węzeł łączności SD i niektóre elementy dowodzenia. Przejazd całej obsady na nowe SD następuje z chwilą zakończenia czynności związanych z planowaniem i organizacją obrony, nie wcześniej jednak aż zapewniona będzie w nowym rejonie łączność w podstawowych relacjach dowodzenia. Po rozpoczęciu pracy stanowiska dowodzenia w nowym rejonie, wysyła się grupę rekonesansową ze środkami łączności w przewidywany rejon rozmieszczenia WSD, gdzie po rozwinięciu węzła łączności przemieszcza się obsadę wysuniętego stanowiska dowodzenia.

Przemieszczenie TSD w nowy rejon odbywa się w jednym rzucie na ogólnie przyjętych zasadach.

W sytuacjach skrajnego braku czasu, szczególnie gdy istnieje groźba niespodziewanego uderzenia nieprzyjaciela, przemieszczenie stanowisk dowodzenia w nowe rejony może mieć inny przebieg.

W pierwszej kolejności, po ustaleniu nowego rejonu rozwinięcia SD, organizuje się w nim okresowo WSD z dotychczasowych sił i środków pracujących w starym rejonie WSD i uzupełnieniu dodatkowymi środkami łączności. W rejonie tym rozwija się węzeł łączności i

nawiązuje łączność z podległymi oddziałami. Z chwilą zapewnienia odpowiednich warunków pracy na tym stanowisku dokonuje się przerwania w jego rejon dowództwa i sztabu dywizji wraz z niezbędnymi środkami. Od tej chwili WSD przejmuje funkcję stanowiska dowodzenia, z pozostałych zaś sił i środków dotychczasowego SD organizuje się w nowym rejonie WSD.

We wszystkich sytuacjach stanowiska dowodzenia przemieszcza się tak, żeby nie naruszyć dowodzenia podległymi wojskami i łączności ze sztabem nadrzędnym, sąsiadami i innymi współdziałającymi wojskami. Stanowisko dowodzenia z zasady przemieszcza się dopiero wtedy, gdy w nowym rejonie jest zorganizowana łączność z wojskami podległymi i sztabem nadrzędnym. Przemieszczenie dokonuje się szybko, skrycie i w sposób zorganizowany, przy czym nie może się ono odbywać w czasie decydujących wydarzeń na polu walki. Stanowisko dowodzenia dywizji przemieszcza się tylko za zgodą dowódcy lub szefa sztabu armii, a pozostałe stanowiska dowodzenia dywizji - za zgodą dowódcy lub szefa sztabu dywizji.

W nowych rejonach dokonuje się maskowania oraz rozbudowy fortyfikacyjnej stanowisk dowodzenia w celu zwiększenia ich żywotności, ochrony stanu osobowego, sprzętu i urządzeń technicznych /np. wozów dowodzenia, radiostacji, aparatuwni łączności, autobusów sztabowych itp./. Liczbę i rodzaj obiektów na potrzeby każdego stanowiska dowodzenia /SD, WSD, TSD/ określa się z uwzględnieniem dysponowanego czasu na ich rozbudowę, właściwości terenu oraz możliwości zaangażowanych do tego rodzaju prac sił i środków. Do rozbudowy SD dywizja zwykle wydziela z batalionu saperów pluton saperów i pluton techniczny. Ponadto do prac fortyfikacyjnych wykorzystywane są pododdziały łączności /załogi środków i urządzeń łączności/ oraz pododdziały ochrony i obsługi.

W pierwszej kolejności wykonuje się szczeliny i ukrycia dla dowództwa i sztabu, wozów dowodzenia oraz środków i urządzeń węzła łączności, jak również przygotowuje się lądowiska dla śmigłowców. W następnej zaś kolejności są doskonalone ukrycia dla ludzi /powiększa się ich liczbę/, wykonuje się ukrycia na środki transportowe i schrony typu lekkiego, odcinki transzei i rowy łączące.

Po wykonaniu tych czynności w zasadniczych rejonach, przygotowuje się zapasowe rejonu rozmieszczenia stanowisk dowodzenia. Przygotowanie tych rejonów polega głównie na przeprowadzeniu rekonasansu, ustaleniu miejsc rozmieszczenia poszczególnych elementów dowodzenia, dróg dojazdu, możliwości wykorzystania właściwości ochronnych terenu, przeprowadzeniu przez wybrany rejon linii przewodowych od przełożonych i sąsiadów oraz wykorzystaniu niezbędnych prac fortyfikacyjnych.

W razie włamania się nieprzyjaciela w głąb obrony dywizji przemieszcza się SD i WSD na przemian do rejonów zapasowych, najczęściej nie później niż po podejściu wojsk nieprzyjaciela na odległość obserwowanego ognia artylerii.

W przypadku obezwładnienia jednego stanowiska dowodzenia, jego funkcję przejmuje drugie stanowisko dowodzenia. Natomiast w przypadku jednoczesnego obezwładnienia dwóch stanowisk dowodzenia dywizji - dowodzenie dywizją przejmuje zawczasu wyznaczone SD pułku /pz,pcz/ lub dowolne ocalałe stanowisko dowodzenia oddziału, mające możliwość nawiązania łączności ze wszystkimi oddziałami dywizji.

2. WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI DYWIZJI /DZ, DPanc/ W OBRONIE ORGANIZOWANEJ W STYCZNOŚCI Z NIEPRZYJACIELEM

Organizacja łączności dywizji /DZ, DPanc/ w obronie zależy przede wszystkim od warunków w jakich dywizja przechodzi do obrony, jej miejsca i roli w ugrupowaniu operacyjnym armii, organizacji systemu dowodzenia, czasu na organizację łączności, stopnia oddziaływania nieprzyjaciela oraz posiadanych sił i środków łączności.

Przejęcie do obrony w styczności z nieprzyjacielem zazwyczaj będzie wykonywać dywizja pierwszego rzutu operacyjnego armii, która dotychczas prowadziła działania zaczepne. Będzie to obrona doróżnie organizowana, w ograniczonym czasie i przy konieczności jednoczesnego odpierania uderzeń nieprzyjaciela.

Podczas przechodzenia dywizji z natarcia do obrony, dowodzenie w początkowym okresie zapewnia się w systemie łączności zorganizowanym na czas działań zaczepnych. Jednocześnie szef wydziału łączności wspólnie z oficerami wydziału i dowódcami pododdziałów łączności przystępują do dostosowania istniejącego systemu łączności do potrzeb dowodzenia w obronie - odpowiednio do otrzymanego zadania i decyzji dowódcy dywizji.

Dostosowanie to będzie między innymi polegać na:

- wyborze nowych rejonów rozmieszczenia stanowisk dowodzenia dywizji i podległych oddziałów oraz rozwinięciu węzłów łączności w tych rejonach;
- uaktualnieniu planu łączności;
- częściowej reorganizacji łączności radiowej;
- zorganizowaniu z nowych rejonów rozmieszczenia węzłów łączności radioliniowej, przewodowej i środkami wojskowej poczty polowej;

- zabezpieczeniu pod względem inżynieryjnym węzłów i linii łączności.

Podczas przechodzenia od działań zaczepnych do obronnych wszelkie zmiany w systemie łączności nie mogą naruszać ciągłości dowodzenia. Dlatego też należy realizować je sukcesywnie. Aby zapewnić ciągłość dowodzenia niezależnie od zmian w sytuacji taktyczno-operacyjnej, łączność dywizji planuje się i organizuje na cały przewidywany okres działań bojowych. Plan łączności opracowany na okres działań zaczepnych, w wypadku wymuszonego przejścia dywizji do obrony z reguły tylko się uaktualnia. Dotyczy to głównie łączności radiowej, radiotelefonicznej, radioliniowej i wojskowej poczty polowej. Łączność przewodową wraz z niezbędnymi kalkulacjami czasowo-przestrzennymi z zasady opracowuje się od podstaw.

Podstawową cechą obrony z punktu widzenia organizacji łączności jest mniejsza dynamika działań w porównaniu z natarciem. Dzięki temu stanowiska dowodzenia dywizji i ich węzły łączności będą w porównaniu z natarciem, dłużej przebywały w swoich rejonach. Mniejsza częstotliwość przemieszczeń stanowisk dowodzenia dywizji i oddziałów dywizyjnych wydłuży czas pracy węzłów łączności w jednym miejscu i stworzy warunki do pełnego wykorzystania środków radioliniowych i przewodowych.

W obronie dywizji rozwijane są węzły łączności na wszystkich stanowiskach dowodzenia, tzn. na WSD, SD i TSD. Główną rolę w systemie łączności dywizji spełnia węzeł łączności stanowiska dowodzenia dywizji. Struktura i wyposażenie w środki łączności węzłów łączności stanowiska dowodzenia i tyłowego stanowiska dowodzenia będą podobne jak w natarciu dywizji. Do rozwinięcia węzła łączności wysuniętego stanowiska dowodzenia dywizji zazwyczaj wydziela się: dwa wozy dowódczo-sztabowe R-3Z, jedną radiostację

średniej mocy np. R-137 na transporterze opancerzonym lub R-118K, dwie radiostacje przenośne R-107 oraz drużynę kablową na samochodzie ciężarowym wraz z łącznicą telefoniczną ŁP-10MR oraz odpowiednią ilością kabla i aparatów telefonicznych. W przypadku przyjazdu na wysunięte stanowisko dowodzenia dowódcy dywizji wraz z niektórymi szefami wydziałów i szefami rodzajów wojsk, na węźle łączności WSD będą pracowały wozy dowódczo-sztabowe i radiostacje średniej mocy tych osób funkcyjnych.

Pozostałe siły i środki łączności, które nie są wykorzystywane w systemie łączności dywizji rozmieszcza się w odległości 4-6 km od stanowiska dowodzenia dywizji jako drugi rzut oraz węzłów łączności. W skład drugiego rzutu zazwyczaj będą wchodzić: aparatownie łączności /ATFTI i ATgS/, jedna stacja radioliniowa R-409 z armii, ekspedycja węzła łączności, stacja zasilania oraz drużyna kablowa z pozostałą ilością kabla i aparatów telefonicznych. Drugi rzut powinien zachować stałą gotowość do rozwinięcia węzła łączności stanowiska dowodzenia dywizji w zapasowym rejonie albo do wzmocnienia węzła łączności innego stanowiska dowodzenia dywizji lub pułku przejmującego dowodzenie dywizją.

Podczas przechodzenia dywizji z natarcia do obrony zasadniczą rolę w przekazywaniu wiadomości spełniać będą środki radiowe i radioliniowe. Jednak w miarę organizowania obrony, wykorzystanie tych środków będzie stopniowo ograniczone, a zasadniczą rolę w przekazywaniu wiadomości przejmą środki przewodowe i wojskowej poczty polowej. Nie należy jednak całkowicie ograniczać pracy środków radiowych, gdyż spowodować to może ujawnienie naszego zamiaru przejścia do obrony.

W działaniach obronnych, szczególnie w warunkach stosowania broni masowego rażenia, utrzymanie ciągłej łączności będzie bardzo trudne. Zniszczeniu lub uszkodzeniu mogą ulec środki łączności

rozwinęte na węzłach łączności stanowisk dowodzenia, jak również radiostacje rozwinęte poza węzłami łączności i dalekosiężne linie przewodowe.

Straty w siłach i środkach znacznie ograniczą możliwości pododdziałów łączności. Spowoduje to konieczność odtwarzania systemu łączności dywizji, często ograniczonymi siłami i środkami lub konieczność przejęcia dowodzenia dywizją przez armię lub zawczasu wyznaczony sztab pułku.

3. WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI DYWIZJI /DZ, DPanc/

W OBRONIE ORGANIZOWANEJ BEZ STYCZNOŚCI Z NIEPRZYJACIELEM

Organizowanie obrony bez styczności z nieprzyjacielem charakteryzuje się tym, że dywizja posiada wystarczającą ilość czasu na planowanie i organizację obrony oraz brak jest bezpośredniego oddziaływania ogniowego nieprzyjaciela.

Brak styczności z nieprzyjacielem i nie angażowanie wojsk dywizji do walki pozwala na wykorzystanie sił i środków do szczególnego rozpoznania terenu, dokładnego ustalenia przeciwnego skraju i zasadniczych rejonów obrony, rozmieszczenia i przygotowania stanowisk ogniowych i stanowisk dowodzenia, przygotowania systemu ognia oraz wykonania rozbudowy inżynieryjnej terenu i zapór inżynieryjnych. Można też efektywniej wykorzystać maszyny inżynieryjne do rozbudowy inżynieryjnej pasa obrony dywizji.

Przejście dywizji do obrony organizowanej bez styczności z nieprzyjacielem następować będzie najczęściej z rejonu ześrodkowania. W tym przypadku planowanie i organizowanie obrony odbywać się będzie ze stanowiska dowodzenia dywizji rozwinętego w rejonie ześrodkowania. Na tym stanowisku dowodzenia wydział łączności sztabu dywizji przystąpi również do planowania i organizowania od

podstaw systemu łączności dla potrzeb obrony. Dogodne warunki organizacji obrony pozwalają zawczasu zorganizować system łączności i w wyższym stopniu niż w styczności z nieprzyjacielem uodpornić go na ogniowe i radioelektroniczne oddziaływanie nieprzyjaciela.

W obronie dywizji organizowanej bez styczności z nieprzyjacielem rozwijane są węzły łączności na wszystkich stanowiskach dowodzenia, tzn. na WSD, SD i TSD. Struktura i wyposażenie w środki łączności węzłów łączności stanowiska dowodzenia i tyłowego stanowiska dowodzenia będą podobne jak w obronie organizowanej w styczności z nieprzyjacielem. Natomiast węzeł łączności wysuniętego stanowiska dowodzenia może być bardziej rozbudowany poprzez rozwinięcie drugiego rzutu środków radioliniowo-przewodowych. W razie włamania się nieprzyjaciela w głąb obrony dywizji może zaistnieć konieczność przesunięcia stanowisk dowodzenia do rejonów zapasowych, wówczas drugi rzut środków radioliniowo-przewodowych może być wykorzystany do wcześniejszego rozwinięcia węzła łączności stanowiska dowodzenia dywizji w rejonie zapasowym.

Sprzyjające warunki organizacji obrony bez styczności z nieprzyjacielem pozwalają zawczasu rozwinąć w pełnym zakresie węzły łączności stanowisk dowodzenia dywizji oraz dokonać ich maskowania i rozbudowy fortyfikacyjnej w celu zwiększenia żywotności. W zakresie rozbudowy fortyfikacyjnej węzłów łączności wykonuje się szczeliny, ukrycia i schrony dla ludzi oraz ukrycia dla wozów dowodzenia, aparatowni łączności, radiostacji i stacji radioliniowych.

W systemie łączności dywizji w obronie organizowanej bez styczności z nieprzyjacielem wykorzystuje się wszystkie rodzaje posiadanych polowych środków łączności. Jeżeli obrona organizowana jest na własnym terytorium, wówczas wykorzystuje się również

wydzielona łączy z sieci telekomunikacyjnej kraju oraz międzygarnizonowego systemu łączności MON. W obronie dywizji organizowanej na obcym terytorium można również wykorzystywać istniejące w danym rejonie elementy infrastruktury łączności.

Główną rolę w przekazywaniu wiadomości podczas działań obronnych spełniać będą środki przewodowe rozwinięte w pełnym zakresie do wszystkich elementów ugrupowania dywizji oraz środki wojskowej poczty polowej. Stopień wykorzystania pozostałych rodzajów środków łączności będzie zróżnicowany i zależny przede wszystkim od sytuacji taktyczno-operacyjnej oraz skutków rażącego oddziaływania nieprzyjaciela na łączność przewodową.

Podczas przechodzenia dywizji do obrony bez styczności z nieprzyjacielem, z chwilą rozpoczęcia zajmowania przez wojska nakazanych rejonów obrony, zabrania się wykorzystywania bezprzewodowych środków łączności. Do czasu rozwinięcia łączności przewodowej dowodzenie zapewnia się środkami wojskowej poczty polowej oraz przez osobisty kontakt dowódców i oficerów sztabu.

Do czasu rozpoczęcia natarcia przez nieprzyjaciela wojskami dowodzi się przede wszystkim przy użyciu środków przewodowych i wojskowej poczty polowej. Łączność radiowa i radioliniowa powinna być w stałej gotowości do pracy /pracować na odbiór/. W tym czasie może ona być wykorzystana jedynie do przekazywania krótkich sygnałów w celu utrzymania łączności z elementami rozpoznawczymi /GR, SPR, PR itp./, do kierowania ogniem środków przeciwlotniczych oraz do przekazywania sygnałów powiadamiania i ostrzegania.

Z chwilą rozpoczęcia natarcia przez nieprzyjaciela, można wykorzystywać łączność środkami radiowymi i radioliniowymi wówczas, gdy zmusza nas do tego sytuacja taktyczna, np. podczas wykonywania kontrataków lub w przypadku zaistniałych uszkodzeń i trwałych

przerw w łączności przewodowej.

4. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI DYWIZJI /DZ, DPanc/ W OBRONIE

Do organizacji łączności dywizji /DZ, DPanc/ w obronie wykorzystuje się wszystkie rodzaje środków łączności. Stopień ich wykorzystania będzie jednak zróżnicowany i zależny przede wszystkim od sytuacji taktyczno-operacyjnej, sposobu prowadzenia działań obronnych i skutków rażącego oddziaływania nieprzyjaciela.

Z zasady w działaniach obronnych główną rolę w przekazywaniu wiadomości spełniać będą środki przewodowe i wojskowej poczty polowej, jednak wraz ze wzrostem manewrowego charakteru obrony zwiększa się wykorzystanie pozostałych rodzajów środków łączności, a więc środków radiowych, radiotelefonicznych i radioliniowych. Łączność środkami radiowymi, radiotelefonicznymi i radioliniowymi dywizji w obronie organizuje się na zasadach obowiązujących w natarciu, przy uwzględnieniu właściwości ugrupowania bojowego i charakteru prowadzonych działań obronnych. Łączność środkami przewodowymi i wojskowej poczty polowej dywizji w obronie organizuje się w szerszym zakresie niż w natarciu i przy wykorzystaniu wszystkich sił i środków.

W celu zapewnienia dowodzenia wojskami w obronie dywizji organizowana jest łączność:

- z dowódcą i sztabami nadrzędnymi;
- z dowódcami i sztabami podległych oddziałów i pododdziałów;
- z dowódcami i sztabami oddziałów, wydzielonych do obrony pasa przesłaniania;
- z dowódcami pododdziałów, wydzielonych do obrony pozycji przedniej;
- z dowódcami i sztabami oddziałów, wydzielonych do walki

z desantem powietrznym nieprzyjaciela;

- z rozpoznaniem i ubezpieczeniem bojowym;
- z artylerią i lotnictwem wspierającym;
- z sąsiadami wzdłuż frontu i między oddziałami pierwszego

i drugiego rzutu;

- między stanowiskami dowodzenia dywizji;
- między oddziałami wyznaczonymi do prowadzenia rozpoznania,

a oddziałami wydzielonymi i ubezpieczeniem bojowym;

- między oddziałami wydzielonymi i pododdziałami broniącymi przedniej pozycji, a wspierającym lotnictwem i artylerią;

- między lotnictwem i wojskami obrony przeciwlotniczej

w czasie zwalczania desantu powietrznego nieprzyjaciela znajdującego się w powietrzu.

Łączność tyłów oraz powiadamiania i ostrzegania organizuje się na ogólnych zasadach.

W obronie dywizji łączność radiową i radiotelefoniczną organizuje się według tych samych zasad i sposobów jak w natarciu. Wystąpią jedynie pewne zmiany w ilości i składzie relacji radiowych, wynikłe ze zmian w strukturze organizacyjnej i ugrupowaniu bojowym dywizji w obronie. Ponadto nie będą organizowane sieci radiowe typowe dla natarcia, np. sieć radiowa regulacji ruchu, sieć radiowa szefa saperów na okres forsowania itp. Przykład organizacji łączności radiowej i radiotelefonicznej dywizji zmechanizowanej w obronie przedstawiono na schemacie nr 1.

Łączność radioliniowa po przejściu dywizji z natarcia do obrony będzie w początkowym okresie utrzymywana podobnie jak w natarciu, za pomocą jednego zestawu /rzutu/ środków radioliniowo-przewodowych rozwiniętego na węźle łączności stanowiska dowodzenia

dywizji. Ze stanowiska dowodzenia dywizji utrzymywana jest łączność radioliniowa za pomocą armijnych stacji R-409 w dwóch kierunkach z SD i ZSD armii, a za pomocą dywizyjnych środków radioliniowych w 8-10 kierunkach: z WSD i TSD dywizji oraz stanowiskami dowodzenia sąsiednich dywizji; podległych pułków, DGA i drt. Drugi zestaw środków radioliniowo-przewodowych rozmieszcza się poza stanowiskiem dowodzenia w gotowości do rozwinięcia węzła łączności SD dywizji w zapasowym rejonie lub wzmocnienia węzłów łączności innych stanowisk dowodzenia.

Z wysuniętego stanowiska dowodzenia dywizji łączność radioliniowa utrzymywana może być z wozów dowodzenia w 1-2 kierunkach do SD dywizji i SD pułku pierwszego rzutu lub dywizyjnej grupy artylerii.

Z tyłowego stanowiska dowodzenia dywizji za pomocą jednego półkompletu radioliniowego aparatu RWE-1M utrzymywana jest łączność ze stanowiskiem dowodzenia dywizji, a drugi półkomplet radioliniowy może być wykorzystany do łączności ze stanowiskiem dowodzenia pułku drugiego rzutu lub z wysuniętym stanowiskiem dowodzenia dywizji w celu wzmocnienia systemu łączności i uzyskania dróg okrężnych.

Jeżeli dywizja organizuje obronę bez styczności z nieprzyjacielem, lub jeśli przewiduje się prowadzić długotrwałą obronę, albo dywizja jest na głównym wysiłku obrony armii, wówczas drugi zestaw środków radioliniowo-przewodowych rozwija się na węzle łączności wysuniętego stanowiska dowodzenia dywizji celem uzyskania dodatkowych kierunków radioliniowych i zwiększenia żywotności systemu łączności dywizji. W tym przypadku na WSD dywizji mogą być rozwinięte środki radioliniowe zainstalowane w aparatuwniach łączności /ATfTI, ATgS/ i wozach dowodzenia oraz w armijnej stacji R-409,

za pomocą których organizuje się łączność w 6-8 kierunkach do: SD lub ZSD armii, SD sąsiedniej dywizji, SD i TSD własnej dywizji oraz SD pułków pierwszego rzutu i dywizyjnej grupy artylerii.

Ze stanowiska dowodzenia dywizji organizowana jest łączność radioliniowa podobnie jak w pierwszym przypadku w dwóch kierunkach do SD i ZSD armii oraz w 8-10 kierunkach do: WSD i TSD dywizji, SD podległych oddziałów /pz, pcz, prplot, drt/ oraz SD sąsiedniej dywizji.

Z tyłowego stanowiska dowodzenia dywizji utrzymywana jest łączność radioliniowa w dwóch kierunkach do SD i WSD dywizji.

Dla celów współdziałania mogą być również organizowane bezpośrednio kierunki radioliniowe między sąsiednimi pułkami. Pozwala to na uzyskanie dróg określonych łączności radioliniowej z SD lub WSD dywizji w wypadku przerw na kierunkach podstawowych.

Do organizacji łączności z sąsiednimi dywizjami za zgodą przełożonego mogą być wykorzystane wolne półkomplety stacji radioliniowych R-409 z armii rozwinięte na SD lub WSD dywizji. Organizacja łączności radioliniowej dywizji w obronie przedstawiona jest na schemacie nr 2 i 3. Gdy dowództwo i sztab dywizji wskutek poniesionych strat dysponuje ograniczoną liczbą środków radioliniowych, wówczas łączność radioliniową należy zapewnić przede wszystkim z pułkami pierwszego rzutu, dywizjonem rakiet taktycznych, dywizyjną grupą artylerii, pułkiem przewidzianym do kontrataku oraz pomiędzy stanowiskami dowodzenia dywizji.

Działania obronne stwarzają dogodne warunki wykorzystania łączności przewodowej, szczególnie podczas organizacji obrony bez styczności z nieprzyjacielem. Łączność przewodową organizuje się ze wszystkich stanowisk dowodzenia, ale *najwięcej* kierunków przewodowych rozwijanych jest ze stanowiska dowodzenia dywizji.

Ze stanowiska dowodzenia dywizji rozwija się kierunki przewodowe kablem PKA lub PKL do: WSD i TSD dywizji, SD podległych pułków, dywizjonu rakiet taktycznych, dywizyjnej grupy artylerii, pułku rakiet przeciwlotniczych, odwodu przeciwpancernego, oddziału zaporowego, innych elementów ugrupowania bojowego i stanowiska dowodzenia sąsiedniej dywizji. Kierunki bezpośrednie do pułków pierwszego rzutu rozwija się przez zapasowe rejony rozmieszczenia stanowisk dowodzenia tych pułków. Do zapewnienia łączności przewodowej z niektórymi elementami ugrupowania mogą być wykorzystane jako ogniwa pośrednie, również węzły łączności innych stanowisk dowodzenia dywizji lub węzły łączności podległych oddziałów.

Jeżeli armia prowadzi operację obronną, to z zasady rozwijany jest bezpośredni kierunek przewodowy kablem PKD-2x2 od SD lub ZSD armii do stanowiska dowodzenia dywizji przez zapasowy rejon SD dywizji. W tym przypadku na SD dywizji przybędzie również aparatownia AZD-3 z armii, celem zwielokrotnienia linii przewodowej urządzeniami telefoni i telegrafii wielokrotnej. Jeżeli w pobliżu rozmieszczenia stanowiska dowodzenia lub wysuniętego stanowiska dowodzenia dywizji przebiega armijna oś przewodowa i znajduje się pomocniczy węzeł łączności armii, to łączność przewodową z armią można utrzymać przez ten węzeł.

Jeżeli dywizja jest w obronie, natomiast siły główne armii prowadzą natarcie, to armia z reguły nie rozwija kierunku przewodowego do broniącej się dywizji, a łączność z nią zapewnia się środkami radioliniowymi.

Z wysuniętego stanowiska dowodzenia dywizji rozwija się kierunki przewodowe do pododdziałów broniących pozycji przedniej, do pułków pierwszego rzutu broniących się na przewidywanym kierunku natarcia głównych sił nieprzyjaciela oraz do innych elementów ugrupowania bojowego rozmieszczonych w pobliżu WSD dywizji, np.

dywizyjnej grupy artylerii, odwodu przeciwpancernego i oddziału zaporowego.

Z tyłowego stanowiska dowodzenia dywizji rozwija się kierunki przewodowe do pododdziałów tyłowych.

Do rozwijania łączności przewodowej dywizji w obronie wykorzystuje się wszystkie drużyny kablowe oraz prawie całą posiadaną ilość kabla, zostawiając jedynie pewną część kabla od odtwarzania uszkodzonych odcinków linii. Czas rozwijania łączności przewodowej zależy od odległości między poszczególnymi stanowiskami dowodzenia oraz pory roku i doby i może wynosić średnio 10-12 godzin.

W czasie organizacji łączności dywizji środkami przewodowymi, mogą być wykorzystywane za zezwoleniem szefa wojsk łączności armii, miejscowe stacjonarne sieci łączności znajdujące się w pasie obrony dywizji, np. wydzielone łącza sieci telekomunikacyjnej kraju i międzygarnizonowego systemu łączności MON do powiązania stanowisk dowodzenia dywizji między sobą oraz ze stanowiskami dowodzenia armii i sąsiednich dywizji.

Kiedy dywizja przechodzi do obrony w toku operacji zaczepnej i znajduje się w pierwszym rzucie armii, wtedy rozbudowa łączności przewodowej jest utrudniona. Wpływa na to przede wszystkim ograniczony czas na jej organizację. Szef łączności dywizji powinien wówczas realnie ocenić potrzeby i możliwości zapewnienia łączności przewodowej oraz określić, jakie kierunki przewodowe i w jakiej kolejności rozwijać. Łączność przewodową z podwładnymi organizuje się przede wszystkim z pułkami pierwszego rzutu, dywizjonem rakiet taktycznych, pułkiem rakiet przeciwlotniczych, odwodem przeciwpancernym oraz pomiędzy stanowiskami dowodzenia dywizji. Łączność z pozostałymi elementami ugrupowania bojowego może być zapewniona przez dowiązanie ich stanowisk dowodzenia do SD, WSD lub TSD dywizji.

W pierwszej kolejności łączność przewodową należy zapewnić z dywizjonem rakiet taktycznych, dywizyjną grupą artylerii, pułkiem rakiet przeciwlotniczych i pułkami pierwszego rzutu. W drugiej kolejności należy rozwijać kierunki przewodowe do WSD i TSD dywizji oraz odwołu przeciwpancerneho i oddziału zaporowego. W trzeciej kolejności rozwija się kierunki przewodowe do pułków drugiego rzutu i pozostałych elementów ugrupowania bojowego dywizji.

Jeżeli dywizja pozostanie w obronie dłuższy czas, to łączność przewodową rozbudowuje się w szerszym zakresie, stosownie do potrzeb i możliwości.

Organizację łączności ^{przewodowej} dywizji w obronie przedstawiono na schematach nr 2 i 3.

W celu zapewnienia trwałości łączności przewodowej należy uwzględniać właściwości obronne terenu, wykorzystywać podczas rozwijania linii transeje i rowy łączące oraz zakopywać linie przewodowe w rejonach stanowisk dowodzenia i w rejonach przewidywanego przejazdu sprzętu bojowego.

W obronie dywizji stosuje się szeroko środki wojskowej poczty polowej /śmigłowce łącznikowe i samochody osobowo-terenowe/ do przewozu dokumentów bojowych i korespondencji pisemnej. Łączność środkami wojskowej poczty polowej organizuje się w dywizji ze stanowiska dowodzenia i wysuniętego stanowiska dowodzenia na oddzielnych kierunkach i po drogach określonych. Zasady wykorzystania środków wojskowej poczty polowej w obronie nie różnią się od ogólnie przyjętych oraz stosowanych w innych rodzajach działań bojowych.

Łączność dywizji z armią organizuje sztab armii z zasady na oddzielnym kierunku za pomocą śmigłowców lub samochodów osobowo-terenowych. Łączność z sąsiednimi dywizjami utrzymuje się na

oddzielnych kierunkach według potrzeb. Łączność z podstawowymi elementami ugrupowania bojowego /pułki, drt, DGA, prplot/ organizuje się na oddzielnych kierunkach, natomiast z pozostałymi elementami ugrupowania bojowego dywizji na drogach okrężnych za pomocą śmigłowców i samochodów osobowo-terenowych.

BIBLIOGRAFIA:

1. Regulamin walki wojsk lądowych Sił Zbrojnych PRL. Wyd. MON 1985 r.
2. Biuletyn Informacyjny Nr 1. Wyd. MON 1983 r.
3. Podręcznik "Dowodzenie dywizją /pułkiem/ w działaniach bojowych".
Wyd. ASG WP, 1980 r.
4. Organizacja łączności na szczeblach taktycznych. Wyd. MON 1986 r.
5. Podręcznik łączności cz. III. "Organizacja łączności dywizji /DZ, DPanc/". Wyd. ASG WP 1986 r.

Wydrukowano w 30 egz.
Egz. nr 1-30 Bibl. Nauk. DZS
Wyk. ppłk Jędruszczak
Druk U.S. dnia 12.03.87r.
Druk ASG WP nr 01642/WW
Korekta autorska.

Nazwa sieci lub Kierunku ład.	Typ	ARMIA		DYNIZJA		Podległe oddziały i pododdziały										inne związki oddziałów i pododdziałów								
		ZSD	SD	TSD	MSD	SD	TSD	pz	pz	pz	pz	OP	OP	OP	OP		OP	OP	OP	OP				
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
SIR dowódz. TSD A	R-140			△			△																	DZ DPanc ABROT, APTBR
KIR na wyprawy z SIR	R-140			△																				bm DZ
SIR szefa służby zdrowia A	R-118			△																				bm ZT mbN
SIR kwaterm. DZ	R-111																							
SIR kwaterm. DZ	P-130																							
SIR kwaterm. DZ	R-107																							
SIR kwaterm. DZ	R-107																							
SIR dowódcy bzaop	R-107																							szef sztabu (M), dat, dappanc bm kzaop bzaop
SIR szefa służb technicznych DZ	R-111																							
SIR szefa służb technicznych DZ	R-130																							
SIR szefa służb technicznych DZ	R-107																							
SIR dowódcy brem	R-107																							brem krem pl evak.
SIR TSD DZ	R-107																							

ŁĄCZNOŚĆ KWATERMISTRZOSTWA

ŁĄCZNOŚĆ SŁUŻB TECHNICZNYCH

